

РОЗДІЛ 7. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ
АГРАРНИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВCURRENT PROBLEMS OF LOAN AGRICULTURAL
PRODUCTION MANUFACTURERS

УДК 336.733:338.432

Аврамчук Л.А.доцент кафедри банківської справи
та страхування
Національний університет біоресурсів
і природокористування України**Дзюменко О.О.**студентка
Національний університет біоресурсів
і природокористування України

У статті досліджено особливості роботи аграрного сектору економіки. Проаналізовано сучасний стан кредитування аграрних товаровиробників. Виявлено його основні проблеми та недоліки. Значну увагу приділено необхідності державної підтримки аграрних товаровиробників. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення кредитування сільського господарства України.

Ключові слова: кредит, аграрні товаровиробники, банк, кредитування, фінансова підтримка.

В статье исследованы особенности работы аграрного сектора экономики. Проанализировано современное состояние кредитования аграрных товаропроизводителей. Выявлены его основные проблемы и недостатки. Значительное внимание уде-

лено необходимости государственной поддержки аграрных товаропроизводителей. Разработаны предложения по совершенствованию кредитования сельского хозяйства Украины.

Ключевые слова: кредит, аграрные товаропроизводители, банк, кредитование, финансовая поддержка.

In the article the features of the agrarian sector of the economy are studied. An analysis of the current state of lending to agricultural producers is carried out. The main problems and disadvantages of it are revealed. Considerable attention is paid to the need for state support to agricultural producers. Proposals for improvement of lending to agriculture of Ukraine are developed.

Key words: credit, agricultural producers, bank, lending, financial support.

Постановка проблеми. Актуальність теми зумовлена тим, що агропромисловий комплекс – це одна з найбільш перспективних галузей економіки України. В ньому виробляється близько третини валового внутрішнього продукту, дві третини товарів народного споживання, зайнято близько 40% працюючого населення. Від розвитку аграрного сектору залежать функціонування всього господарства країни та добробут людей. У сучасних умовах сільськогосподарські товаровиробники у своїй діяльності стикаються із серйозними труднощами. Розвиток самого аграрного сектору значною мірою залежить від природних особливостей. В землеробстві праця однакової кваліфікації, фондоозброєності та складності дає різні результати, які залежать від природних умов. Фермер повинен добре знати не тільки економічні закони, але й особливості природних факторів та природних процесів, які відбуваються в сільськогосподарському виробництві. Вплив людини на ці процеси обмежений. У сільському господарстві неможливо прискорити виробничий процес, як у промисловості. Наприклад, час виробництва озимої пшениці становить 10 місяців, і скоротити його неможливо. Процес праці переривається в проміжках між сівбою, внесенням добрив, весняним обробітком та збором урожаю. Звідси випливає повільний обіг виробничих фондів, зумовлений природними процесами. Особливістю сільськогосподарського виробництва є його сезонність. Дуже важливо своєчасно виконувати роботи, наприклад сівбу, обробіток, збір урожаю, догляд за тваринами.

Сільськогосподарське виробництво вимагає застосування складної системи машин, які повинні бути пристосовані до особливостей та специфіки виготовлення кожного виду продукції.

Роботи в сільському господарстві протягом року розподіляються нерівномірно. Це також зумовлене природними процесами. Найбільша напруга їх зафіксована під час жнив та восени, коли відбувається збір урожаю, значно менша вона взимку й навесні. Тому потрібно враховувати всі природні фактори, щоби забезпечити своєчасне та якісне проведення сільськогосподарських робіт. Крім цього, деякі фактори впливу не завжди можна передбачити, наприклад затяжні дощі, похолодання й приморозки, спеку.

Усе вищесказане зумовлює необхідність високого насичення сільськогосподарського виробництва технікою, що вимагає великих капіталовкладень. З іншого боку, для цієї галузі характерні нестабільна віддача, нерівномірність доходів та навіть збитки, які також часто зумовлюються природними умовами. Це приводить до дефіциту обігових коштів. Внаслідок цього перед сільськогосподарськими товаровиробниками гостро стоїть проблема надійних джерел позичкових коштів, зокрема необхідність кредитування у комерційних банках.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми розвитку та вдосконалення кредитних відносин в аграрній сфері присвячені праці низки науковців та практиків, таких як В. Борисова, О. Гудзь, М. Дем'яненко, П. Лайко, М. Малік, О. Непочатенко, Б. Пасхавер, П. Саблук,

А. Чупіс, В. Гайдук, О. Непочатенко, Є. Фірсов, А. Пантелеймоненко, І. Кушнір, М. Коробейников, М. Барановський. В їх дослідженнях розглядається широке коло питань стосовно взаємовідносин сільськогосподарських підприємств з комерційними банками, створення спеціалізованої фінансової інфраструктури, орієнтованої на обслуговування аграрного сектору, підвищення ефективності використання кредитних ресурсів тощо. Ці наукові здобутки стали фундаментальною основою вирішення найбільш актуальних питань фінансово-кредитного забезпечення аграрного виробництва. Ученими-економістами досліджено основну частину теоретичних, методологічних та прикладних аспектів проблеми забезпечення сільськогосподарських товаровиробників банківськими фінансовими ресурсами. Однак складність і масштабність проблемних питань досі залишається невирішеною та продовжує загострюватися, вимагає подальшого вдосконалення кредитної політики банків, яка б сприяла створенню економічних умов для ефективного використання кредитних ресурсів, прискорення структурної перебудови економіки, її соціальної орієнтації.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сучасних проблем кредитування аграрних товаровиробників та розробка пропозицій щодо їх розв'язання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільське господарство є однією з небагатьох галузей вітчизняної економіки, яка в сучасних складних умовах демонструє зростання обсягів виробництва, забезпечує надходження значного обсягу валютної виручки. Незважаючи на великий потенціал галузі, сучасний його стан характеризується низкою негативних факторів:

- значне відставання агропромислового виробництва від інших галузей народного господарства за рівнем фондоозброєності праці;
- використання застарілих технологій виробництва та морально і фізично зношеної техніки;
- здійснення значних платежів в бюджет (особливо позабюджетні фонди), що призводить до скорочення прибутковості сільськогосподарських підприємств;
- зростання дебіторської заборгованості за реалізовану сільськогосподарську продукцію, що потребує вдосконалення системи розрахунків та додаткового фінансового забезпечення галузі;
- висока ризикованість галузі з відносно низьким рівнем прибутковості порівняно з іншими галузями економіки;
- уповільнена оборотність коштів на виробничій стадії у зв'язку з тривалим у часі технологічним процесом у землеробстві та тваринництві;
- відсутність відповідних механізмів регулювання аграрного ринку та підтримання цін на основні види сільськогосподарської продукції;

- відсутність дієвих механізмів захисту внутрішнього ринку та заходів щодо створення сприятливих умов для експорту сільськогосподарської продукції;

- низький рівень інвестиційної привабливості [1].

Отже, якщо розглядати весь комплекс актуальних питань і проблем, що існує сьогодні в сільському господарстві України, то їх можна звести до основної проблеми: відсутність або нестача коштів для поповнення оборотних та відновлення основних засобів виробництва.

Дослідження фінансового забезпечення підприємств АПК, зокрема сільськогосподарських товаровиробників, свідчить про те, що вони переважно працюють за рахунок власних ресурсів, частка яких у виробничій діяльності значна, проте недостатня для самофінансування. Обмеженість власних коштів змушує аграрні підприємства сподіватись на підтримку з боку держави та зумовлює необхідність розвитку як банківських, так і партнерських форм кредитування. У сучасних умовах функціонування сільськогосподарських підприємств неможливе без залучення кредитних ресурсів, оскільки сільське господарство є кредитомісткою галуззю [1].

Основними проблемами кредитування сільськогосподарських підприємств банками є підвищення фінансових ризиків, спричинене отриманням кредиту, що в перспективі може призвести до втрати фінансової стійкості та навіть платоспроможності; відсутність у позичальників ліквідного забезпечення кредитів; високі кредитні відсотки; довга процедура розгляду можливості отримання кредиту; вплив сезону на сільськогосподарське виробництво та залежність від природно-кліматичних умов; катастрофічне падіння родючості ґрунтів та зростання їх ерозії; непостійне законодавство, нестабільність фінансової та політичної систем; неможливість отримання кредиту на створення сільськогосподарського підприємства «з нуля» [2].

Зазначимо, що протягом останніх 10 років кредити були й залишаються недоступними через низьку кредитоспроможність та відсутність необхідної для банку застави. Водночас для іноземних інвесторів низько прибутковий та високо ризиковий аграрний сектор України досі залишається інвестиційно непривабливим. Саме специфіка аграрного виробництва робить аграріїв неконкурентоспроможними на кредитному ринку й обумовлює необхідність їх державної підтримки [3].

В Україні проблема кредитування аграрного сектору перебуває під наглядом уряду. Запроваджено державну програму фінансової підтримки сільськогосподарських товаровиробників, яка набула позитивних тенденцій. Однак сьогодні неповністю подолано всі перешкоди на шляху

покращення системи кредитування аграріїв. Нижченаведена таблиця демонструє напрями використання кредитних коштів в аграрному секторі.

Компенсація відсоткової ставки за кредитами АПК – це один зі способів державної фінансової підтримки аграріїв. З табл. 1 видно, що за 2017 рік цією послугою скористалися 1 040 позичальників, отримано 275 702,72 тис. грн. компенсаційних коштів. Цей спосіб зацікавлює великих аграріїв брати кошти, адже дещо покращує ситуацію під час повернення кредиту, але потребує подальшого розвитку.

Головна передумова динамічного розвитку банківського кредитування агросфери полягає у забезпеченні повернення кредиту за умови дотримання прав кредиторів та позичальників. Отже, банківське кредитування в агропромисловому комплексі України здійснюється переважно за кількома ключовими напрямками та є вкрай не вигідним для вітчизняних аграріїв. Існує кілька основних кредитних програм, а саме кредитування для поповнення обігових коштів, спрямоване на фінансування оборотного капіталу (придбання добрив і худоби, ремонт техніки, виплата заробітної плати); кредитування на впровадження інвестиційних проектів, спрямоване на фінансування інвестиційних проектів з будівництва основних фондів (елеватори, склади тощо), а також закупівлю обладнання для облаштування цієї нерухомості; лізингові кредити, або кредити на покупку сільськогосподарської техніки (програми кредитування на придбання техніки іноземного, вітчизняного виробництва та країн СНД). При цьому всі ці кредитні програми видаються переважно під 25–30% річних, якщо взагалі видаються. Навіть під час економічного зростання банківська система віддавала перевагу кредитуванню не аграрної сфери, а інших галузей економіки. За умов економічної кризи загальне скорочення обсягів кредитування відбувається здебільшого за рахунок обмеження кредитування АПК. Банки починають застосовувати дискримінаційний механізм щодо сільськогосподарських підприємств, тобто підвищують ставки кредитування порівняно із суб'єктами господарювання інших галузей економіки [4].

Згідно зі статистикою Національного банку України (НБУ) за десять місяців 2017 року банки прокредитували аграріїв на 60,5 млрд. грн. (на 9,3% більше, ніж у 2016 році). За два роки аграрії оформили 165 аграрних розписок на 1,2 млрд. грн. Через форвардні закупівлі вони збрали на свої потреби 2 млрд. грн. Також агросектор отримав у минулому році 4 млрд. грн. бюджетних дотацій. Банки ж пропонують їм партнерські та лізингові програми, поступово на ринку з'являються аваль-векселі та інші «екзотичні» фінансові інструменти, збільшуючи частку кредитів, які видані підприємствам агропромислового комплексу.

Як бачимо з рис. 1, незважаючи на всі вжиті заходи, частка кредитів, виданих підприємствам у сфері сільського, лісового й рибного господарств, до всієї кількості виданих кредитів досі є незначною (6,1%; 6,9%; 7,4% зі 100% за 2015, 2016, 2017 роки відповідно), що менше, ніж підприємства переробної промисловості, оптової і роздрібною торгівлі та підприємства, котрі здійснюють операції з нерухомим майном. Все ж таки на цьому етапі ми спостерігаємо поступове збільшення частки кредитів агропромислового комплексу до всієї кількості залучених кредитів за останні три роки.

Одним з основних показників, які сприяють стабільному банківському фінансуванню агросектору, є незначна частка прострочених кредитів, адже лише 5,6% кредитів, які надані сільськогосподарським товаровиробникам, є проблемними. Водночас середня прострочена заборгованість кредитів в Україні є в декілька разів більшою, а саме 38,9%. До того ж аграрії більш ніж удвічі покращили статистику повернення кредитів [5; 8].

З табл. 2 ми спостерігаємо поступове збільшення обсягів кредитів, наданих сільським господарствам та рибним господарствам (із 36 488 млн. грн. до 55 374 млн. грн.), а приріст складає 0,71%. Відбувається збільшення обсягів кредитів фермерським господарствам, сільськогосподарським виробничим кооперативам, сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам з 1 925 млн. грн. до 2 251 млн. грн., але загалом спостерігається зменшення, яке на цьому етапі складає 1,27%. Також з табл. 2 видно, що з кожним роком збільшується кількість прострочених кредитів: обсяг за останні 4 роки зріс із 51 962 млн. грн. до 191 814 млн. грн. (з 8,58% до 23,33% від усієї кількості наданих кредитів аграрній сфері, тобто 100%), а загалом приріст прострочених кредитів складає 14,72%.

Також вкрай необхідним у сучасних умовах взаємовідносин аграрних підприємств та банківського сектору є процес здешевлення кредитів, адже пільгові кредити в середньому становлять 60% загального обсягу. Середня відсоткова ставка, що компенсується за рахунок бюджетних коштів, складає приблизно 10,9%. Обсяг пільгового кредитування істотно залежить від обсягу коштів, передбачених державним бюджетом на пільгове кредитування, а цей показник має тенденцію до непостійності та зменшення [6; 7].

Також не можна не відзначити обмежені можливості банків щодо стягнення проблемних та безнадійних боргів внаслідок недосконалості законодавчої бази. Тому високі ризики кредитування підприємств аграрної сфери компенсуються високими відсотковими ставками та жорсткими вимогами до позичальників. Недосконала структура банківської системи також гальмує розвиток кредитних відносин з аграрним сектором економіки. Відсутність таких необхідних елементів, як коопе-

Таблиця 1

**Використання бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті,
для здійснення компенсації відсоткової ставки за кредитами АПК у 2017 році, тис. грн. [9]**

Напрями використання кредитних коштів	Кількість позичальників			Обсяги кредитів, за якими фактично отримано компенсацію (з нарастаючим підсумком)			Обсяг компенсаційних коштів		
	усього	зокрема, за строками користування кредитами		усього	зокрема, за строками користування кредитами		усього	зокрема, за строками користування кредитами	
		до 1 року	від 1 року		до 1 року	від 1 року		до 1 року	від 1 року
Усього	509	387	154	6 605 463,33	4 202 578,62	2 402 884,71	137 851,36	100 562,24	37 289,12
здійснювали витрати у галузі рослинництва	400	313	109	3 825 375,75	2 555 500,46	1 269 875,29	77 990,16	58 666,95	19 323,21
здійснювали витрати у галузі тваринництва	96	61	38	2 330 053,36	1 288 857,97	1 041 195,39	50 877,62	34 216,52	16 661,10
закупівля молодняку сільськогосподар- ських тварин та птиці	11	6	6	310 276,73	240 088,70	70 188,03	6 031,75	5 289,20	742,55
Інше	24	21	3	139 757,49	118 131,49	21 626,00	2 951,83	2 389,57	562,26

Таблиця 2

**Обсяги виданих комерційними банками України кредитів за такими видами економічної діяльності,
як сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство [8]**

№	Рік	2012			2013			2014			2015			2016		Приріст, зменшення, %
		усього	до 1 року	від 1 року	усього	до 1 року	від 1 року	усього	до 1 року	від 1 року	усього	до 1 року	від 1 року	усього	до 1 року	
1	Усього виданих кредитів, млн. грн.	605 425	36 488	6 03	691 903	43 534	6,29	778 841	55 335	7,1	48 425	787 795	822 114	6,74	0,71	
2	Сільське господарство, лісове гос- подарство та рибне господарство, млн. грн., %	1 925	51 962	8,58	2 322	51 427	7,43	2 346	95 324	12,24	2 211	4,54	2 251	4,07	-1,27	
3	Кредити фермерським госпдар- ствам, сільськогосподарським виробничим кооперативам, сіль- ськогосподарським обслуговуючим кооперативам, млн. грн., %	2 462	2 462	6,74	2 467	2 467	5,67	6 040	6 040	10,92	5 893	12,17	5 273	9,52	2,78	
4	Усього прострочених кредитів, млн. грн., %	51 962	51 962	8,58	51 427	51 427	7,43	95 324	95 324	12,24	157 057	19,92	191 814	23,33	14,72	
5	Прострочені кредити у галузях сільського господарства, лісового господарства та рибного госпдар- ства, млн. грн., %	2 462	2 462	6,74	2 467	2 467	5,67	6 040	6 040	10,92	5 893	12,17	5 273	9,52	2,78	

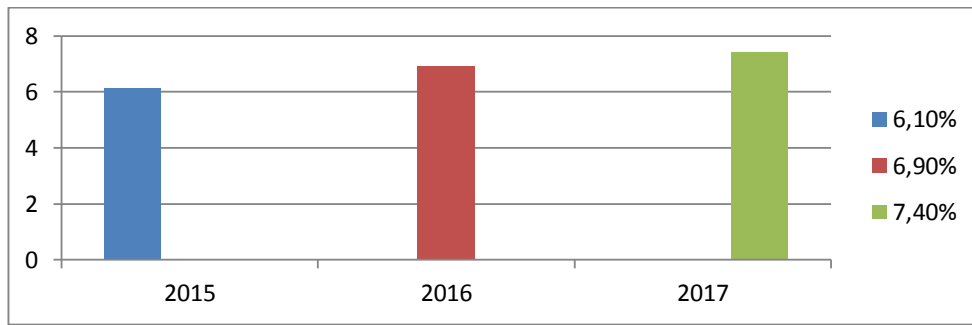

Рис. 1. Частка сільського господарства у кредитному портфелі банківської системи, % [8]

ративний банківський сектор, спеціалізовані банки (іпотечний, аграрний), створює галузеві диспропорції в кредитуванні. Зазначимо, що проблеми у сфері кредитного забезпечення зумовлені нерозвиненістю інфраструктури аграрного кредитного ринку. Неможливість залучити кредити під заставу земельних ділянок сільськогосподарського призначення або прав оренди на них спричиняє зростання дефіциту обігових коштів та капітальних вкладень у сільськогосподарське виробництво. Чинне законодавство не сприяє створенню кредитних кооперативів або кредитних спілок за участю юридичних осіб, що загалом не дає можливості притоку додаткових грошових коштів у сільську місцевість.

Отже, метою стратегії розвитку фінансово-кредитного забезпечення сільського господарства є формування ефективних механізмів створення повного та якісного кредитного забезпечення потреб розвитку сільськогосподарського виробництва.

Основними стратегічними цілями розвитку кредитного забезпечення сільського господарства з урахуванням зазначеної мети є забезпечення потреб сільського господарства у кредитних ресурсах. Головним індикатором досягнення ефективності кредитного механізму є зростання обсягів залучених кредитних ресурсів сільськогосподарськими товаровиробниками до 2020 року не менш як у 3,5 рази.

Висновки з проведеного дослідження. Розвиток кредитного забезпечення сільськогосподарськими товаровиробниками передбачає розширення можливостей суб'єктів агропромислового виробництва для залучення кредитів. Для цього необхідно:

- розширити ринок банківського кредитування шляхом створення Державного земельного іпотечного банку та впровадження механізму застави земельних ділянок сільськогосподарського призначення і прав оренди на них за іпотечного кредитування;

- сформувати систему кредитної кооперації шляхом внесення змін до законодавства для

регламентування діяльності кредитних кооперативів у сільській місцевості та розширення мікрокредитування на селі;

- сприяти використанню нових кредитних продуктів у банківській, зокрема кооперативній, кредитній системі;

- розвивати систему гарантування повернення кредитів шляхом створення спеціального гарантійного фонду;

- запровадити нові фінансові інструменти для сільськогосподарських товаровиробників для отримання додаткових кредитів під заставу майбутнього врожаю (або майбутньої тваринницької продукції);

- створити систему інформаційного забезпечення кредитування галузі у складі моніторингових, консультативних та освітніх послуг.

Завдяки вжиттю запропонованих заходів у сфері фінансово-кредитної політики покращиться стан фінансового забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, зокрема підвищиться рівень задоволення їх потреб у кредитних ресурсах.

Нині відсутність дієвого механізму застави майна стримує розвиток банківського кредитування сільськогосподарських підприємств, але якщо врахувати перспективність АПК України, то відповідне кредитування дасть змогу залучити значні грошові ресурси й стане потужним важелем розвитку цього сектору.

Існує декілька шляхів, що сприятимуть розвитку банківського кредитування АПК:

- зростання мотивації банків, що формується під впливом допустимого рівня кредитного ризику, реального попиту позичальників на банківський кредит, наявної ресурсної бази кредиторів;

- заходи з боку держави та банківської системи, спрямовані на розвиток дієвого інтеграційного механізму взаємодії з аграрним сектором економіки;

- розробка й застосування всіх можливих джерел для залучення капіталу під час кредитування сільського господарства;

– вирішення майнового та земельного питань, а також проблем наявних заборгованостей сільськогосподарських підприємств.

Функціонально-цільова модель розбудови кредитної інфраструктури повинна містити створення банку, який би обслуговував лише аграрну сферу. Не має значення, який банк це буде: Кооперативний банк чи Державний аграрний банк, у будь-якому разі він повинен стати інститутом проведення фінансово-кредитної політики в аграрному секторі економіки, центром зосередження всіх фінансово-кредитних ресурсів галузі, а також здійснювати координації кредитно-фінансових потоків. Саме цим шляхом пішли багато країн, а саме Бельгія, Данія, Нідерланди, Франція. Такий спеціалізований банк в Україні повинен також стати розробником методик, інструкцій, стандартних вимог, уніфікованих форм пакета кредитних карток і документів як орієнтирів для банківської практики щодо надання й обслуговування сільськогосподарських та іпотечних кредитів, ініціатором розробок і впровадження нових гарантійних та фінансово-кредитних інструментів щодо збільшення строків, спрощення процедури та зниження вартості кредитування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Вовк В., Хмеленко О. Кредитування і контроль: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 463 с.
2. Содома Р. Кредитна підтримка банками сільськогосподарських підприємств України. Облік і фінанси АПК. 2010. № 3. С. 118.
3. Воронкова А., Куцина Л. Проблеми банківського кредитування сільськогосподарських товаровиробників в Україні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2008. № 2 (5). С. 33–37.
4. Украинский выбор: правда народа. URL: <http://vybor.ua>.
5. Фінансова «сімка» – основні способи отримати кошти для розвитку аграрного бізнесу // Гаряча агрополітика. URL: <https://agropolit.com>.
6. Дадашев Б., Черемсіна С., Обливанцов В. Економіко-фінансовий механізм розвитку регіонального продовольчого ринку. Київ: ННЦ ІАЕ, 2012. 324 с.
7. Дадашев Б., Черемсіна С. Кредитування агроформувань: проблеми та напрями стабілізації. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2012. № 2. С. 142–149.
8. Сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
9. Кредитне забезпечення у 2017 році // Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <http://minagro.gov.ua>.

REFERENCES:

1. Vovk V. (2008) Kredytuvannia i control [Lending and control]. Kyiv: Znannia (in Ukrainian).
2. Sodoma R. (2010) Kredytna pidtrymka bankamy silskohospodarskykh pidpriemstv Ukrainy [Credit support by banks of agricultural enterprises of Ukraine]. Oblik i finansy APK, no. 3, pp. 118.
3. Voronkova A., Kutsyna L. (2008) Problemy bankivskoho kredytuvannia silskohospodarskykh tovarovyrobnykiv v Ukraini [Problems of bank lending to agricultural commodity producers in Ukraine]. Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky, no. 2 (5), pp. 33–37.
4. Ukrainiyskiy vybor: pravda naroda [Ukrainian choice: the truth of the people]. vybor.ua. Retrieved from <http://vybor.ua> (in Ukrainian).
5. Hariacha ahropolityka [Hot farming]. agropolit.com. Retrieved from <https://agropolit.com> (in Ukrainian).
6. Dadashev B., Cheremisina S., Oblyvantsov V. (2012) Ekonomiko-finansovyi mekhanizm rozvytku rehionalnoho prodovolchoho rynku [Economic and financial mechanism of regional food market development]. Kyiv: NNTs IAE 324 (in Ukrainian).
7. Dadashev B., Cheremisina S. (2012) Kredytuvannia ahroformuvan: problemy ta napriamy stabilizatsii [Lending Agroformations: Problems and Directions of Stabilization] Visnyk Poltavskoi derzhavnoi aharnoї akademii, no. 2, pp. 142–149.
8. Sait Natsionalnoho banku Ukrainy [Site of the National Bank of Ukraine] www.bank.gov.ua. Retrieved from <http://www.bank.gov.ua> (in Ukrainian).
9. Kredytne zabezpechennia u 2017 rotsi [Loan collateral in 2017] minagro.gov.ua. Retrieved from <http://minagro.gov.ua> (in Ukrainian).

Avramchuk L.A.Senior Lecturer at Department of Banking and Insurance
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine**Dzyumenko O.O.**Student
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

CURRENT ISSUES OF CREDITING OF AGRICULTURAL PRODUCERS

The purpose of this article is to study the main problems of lending to producers of the agricultural sector, as well as the development of suggestions to improve crediting of agro-industrial complex.

Thus, during the research, the main problems of lending to agricultural enterprises by banks were identified, namely: increasing financial risks; lack of liquidity of borrowers; high credit interest; long procedure for considering the possibility of obtaining a loan; impact of the season on agricultural production and dependence on climatic conditions; catastrophic decline in soil fertility and the growth of its erosion; volatile legislation, instability of the financial and political system; inability to obtain a loan to create an agricultural enterprise "starting from scratch."

Actions are proposed to increase lending to the agro industrial complex, for this it is necessary: to expand the market of bank lending by creating a State Land Mortgage Bank; to increase the motivation of state banks for granting loans to enterprises of agrarian and industrial complex; to develop a system of guaranteeing repayment of loans by creating a special guarantee fund; to introduce new financial instruments for agricultural producers to obtain additional loans secured by future crop (or future livestock products); to create a bank that would serve only the agrarian sphere.

Such a specialized bank in Ukraine should also become the developer of techniques, instructions, standard requirements, unified forms of the package of credit cards and documents as benchmarks for banking practices in providing and servicing agricultural and mortgage loans, initiating the development and introduction of new guarantee financial and credit instruments in frames of increased terms, simplify the procedure and reduce the cost of lending.